

ZESPÓŁ SZKÓŁ SPECJALNYCH NR 89

W WARSZAWIE

SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZO–PROFILAKTYCZNY

rok szkolny 2024/2025

Wstęp

Program wychowawczo–profilaktyczny w Zespole Szkół Specjalnych Nr 89 realizowany będzie z uwzględnieniem potrzeb uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniach lekkim, umiarkowanym oraz znacznym, uczniów z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, z niepełnosprawnością ruchową, niedosłyszających, wymagających komunikacji wspomagającej i alternatywnej, ze sprzężeniami oraz z problemami psychicznymi, zaburzeniami w sferze emocji i zachowania.

Liczba uczniów w normie intelektualnej ze spectrum autyzmu w tym z zespołem Aspergera – 31

Liczba uczniów w normie intelektualnej z niepełnosprawnością ruchową i afazją – 1

Liczba uczniów w normie intelektualnej ze spectrum autyzmu i niepełnosprawnością ruchową –1

Liczba uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim – 34

Liczba uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim i zagrożonych niedostosowaniem społecznym – 1

Liczba uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim sprzężoną z autyzmem –19

Liczba uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim sprzężoną z niepełnosprawnością ruchową – 8

Liczba uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim sprzężoną z autyzmem i niepełnosprawnością ruchową –

1

Liczba uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim sprzężoną z autyzmem i słabosłyszący –1

Liczba uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim z afazją – 1
Liczba uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym – 30
Liczba uczniów z niepełnosprawnością intelekt. w stopniu umiarkowanym sprzężoną z autyzmem –28
Liczba uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym sprzężoną z niepełnosprawnością ruchową – 8
Liczba uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym sprzężoną z autyzmem i niepełnosprawnością ruchową – 1
Liczba uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym sprzężoną ze słabosłyszeniem –1
Liczba uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu znacznym – 3
Liczba uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu znacznym sprzężoną z autyzmem – 3
Liczba uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu znacznym sprzężoną z ruchową – 1
Liczba uczniów korzystających z komunikacji alternatywnej i wspomagającej – 12
Liczba uczniów bez systemu komunikacji – 3

Działalność wychowawcza i profilaktyczna w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia i absolwenta w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych, a także na działania związane z usamodzielnieniem się uczniów;

intelektualnej – ukierunkowanej na kształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu potencjału intelektualnego a także kształtowaniu środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów;

emocjonalnej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, chęci do życia, usamodzielniania się, podjęcia pracy zawodowej oraz konstruktywnego spędzania czasu wolnego;

społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych;

duchowej – ukierunkowane na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości uwzględniającego prawo każdego ucznia do wolności wyznania oraz prawa rodzica do wychowywania dziecka zgodnie z własnymi przekonaniami.

Podstawa prawna

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r., poz. 59).

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 783).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2018 r., poz. 214).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego (Dz.U. z 2017 r., poz. 3).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017r. w sprawie podstawy programowej, wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U z 2017r. poz. 356 z późniejszymi zmianami).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U z 2017r. poz. 1591 ze zmianami).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U z 2015r., poz. 1249).

Statut Zespołu Szkół Specjalnych nr 89 w Warszawie.

Kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2024/2025.

Sylwetka absolwenta

Sylwetka absolwenta Szkoły Branżowej I stopnia Specjalnej nr 53

Absolwent jest człowiekiem otwartym, a więc przygotowanym, na miarę swoich możliwości, zarówno do samodzielnego funkcjonowania w środowisku lokalnym, jak i podjęcia aktywności zawodowej. Dzięki realizacji podstaw programowych i szkolnego programu profilaktyczno-wychowawczego szkoła stwarza mu szansę odnalezienia się na rynku pracy oraz na różnych płaszczyznach współczesnego życia.

Zgodnie z założeniami absolwent powinien:

w sferze fizycznej:

- rozumieć pojęcie zdrowego stylu życia i umieć realizować jego zasady w praktyce;
- dbać o zdrowie własne i innych ludzi oraz szanować środowisko;
- być gotowym do uprawiania sportu w różnych dziedzinach;
- odczuwać potrzebę czynnego wypoczynku w obiektach sportowych i na wolnym powietrzu;
- stosować się do zasad ekologii;

w sferze emocjonalnej:

- cechować się wysoką kulturą osobistą, wrażliwością, umiejętnością podejmowania wyzwań i traktowania niepowodzeń jako doświadczeń stanowiących jego kapitał w rozwoju osobistym,
- znać swoje mocne i słabe strony;
- umieć panować nad emocjami i w maksymalny sposób wykorzystywać swój potencjał;

w sferze intelektualnej:

- posiadać rzetelną wiedzę, umiejętności i merytoryczne przygotowanie do zawodu;
- znać istotę i metody kształcenia;
- umieć rozwiązywać problemy z wykorzystaniem TIK;
- mieć zdolność rozumienia otaczającej go rzeczywistości;

- znać język angielski w zakresie dostosowanym do jego indywidualnych możliwości;
- efektywnie posługiwać się technologią informacyjną;
- sprawnie wyrażać się w mowie i piśmie;
- mieć umiejętność wyszukiwania i selekcjonowania informacji;
- mieć potrzebę rozwijania zainteresowań;
- być dobrze przygotowanym do podjęcia pracy zawodowej;
- posiadać umiejętność samodzielnego krytycznego myślenia;

w sferze społecznej:

- umieć szanować wolność osobistą drugiego człowieka;
- być wolnym od uprzedzeń i umieć cenić kulturę i historię własnego kraju przy jednoczesnym szacunku dla tradycji, kultury i wartości innych narodów;
- przestrzegać normy moralne i prawne;
- posiadać zainteresowanie lokalnymi i globalnymi problemami współczesnego świata;
- czuć się obywatelem Polski, Europy i świata;
- włączać się aktywnie w pomoc innym i działania na rzecz środowiska lokalnego;
- być przygotowanym do funkcjonowania w społeczeństwie demokratycznym;
- świadomie i odpowiedzialnie uczestniczyć w życiu publicznym;
- posiadać umiejętności organizacyjne;
- poczuwać się do odpowiedzialności za sytuacje, w których uczestniczy i ponosić konsekwencje swoich działań;
- potrafić poruszać się na rynku pracy, komunikować się z pracodawcą;
- być przygotowanym do pracy zespołowej;

w sferze duchowej:

- realizować cele poprzez rzetelną wiedzę, pracę i właściwe wybory moralne;
- być człowiekiem uczciwym i odpowiedzialnym;
- być świadomym zagrożeń cywilizacyjnych;
- umieć korzystać z dóbr kultury;
- znać zasady etyki zawodowej;
- poszukiwać autorytetów wśród wartościowych jednostek;
- być otwartym na świat i zmiany w nim zachodzące, a jednocześnie szanować tradycje;
- znać historię i kulturę swojego miasta, regionu i ojczyzny;
- mieć poczucie własnej wartości i honoru.

Sylwetka Absolwenta Szkoły Specjalnej Przesposabiającej do Pracy Nr 3

Absolwent Szkoły Specjalnej Przesposabiającej do Pracy Nr 3 jest dobrze przygotowany do godnego uczestnictwa w życiu społecznym, kulturalnym i ekonomicznym. Jest gotowy, na miarę swoich indywidualnych możliwości, do realizowania wymagań i oczekiwań stawianych mu przez społeczeństwo. Posiada umiejętność efektywnego komunikowania, współpracy oraz kontrolowania własnych emocji. Szkoła wyposaża absolwenta w wiadomości, umiejętności i sprawności potrzebne mu do realizacji zadań dnia codziennego, do podejmowania różnych ról społecznych w środowisku macierzystym, w miarę możliwości niezależnie i godnie, do aktywnego życia oraz do przestrzegania ogólnie przyjętych norm.

Zgodnie z założeniami absolwent powinien:

w sferze fizycznej:

- przestrzegać zasad bezpieczeństwa i higieny życia;
- rozumieć pojęcie zdrowego stylu życia i umieć realizować jego zasady w praktyce;
- dbać o zdrowie i bezpieczeństwo własne i innych;

- kształtować właściwe nawyki żywieniowe i higieniczne;
- odczuwać potrzebę aktywnego spędzania wolnego czasu;
- stosować się do zasad ekologii;

w sferze emocjonalnej:

- cechować się wysoką kulturą osobistą, wrażliwością, umiejętnością podejmowania wyzwań i traktowania niepowodzeń jako doświadczeń stanowiących jego kapitał w rozwoju osobistym;
- umieć wyrażać własne zdanie i być tolerancyjnym wobec innych;
- znać swoje mocne i słabe strony;
- kontrolować własne emocje;
- umieć panować nad emocjami i w maksymalny sposób wykorzystywać swój potencjał;
- rozpoznawać i prawidłowo odczytywać, interpretować emocje innych;

w sferze intelektualnej:

- mieć zdolność rozumienia otaczającej go rzeczywistości;
- traktować zdobywanie wiedzy jako podstawę własnego rozwoju;
- posiadać umiejętności zdobywania, przetwarzania i wykorzystywania wiedzy;
- być człowiekiem aktywnym, ciekawym świata i wiedzy, posiadać różnorodne zainteresowania, chętnie gromadzić różne wiadomości ;
- rozwijać talenty, zainteresowania i pasje;
- korzystać z różnych źródeł wiedzy i informacji, wykorzystywać narzędzia i technologie informatyczne;
- być aktywnym poznawczo i twórczo;
- posiadać umiejętność wyszukiwania i selekcjonowania informacji;
- mieć potrzebę rozwijania zainteresowań;

- potrafić określić swoje zainteresowania, w tym preferencje zawodowe ;
- posiadać umiejętność samodzielnego krytycznego myślenia;

w sferze społecznej:

- umieć szanować wolność osobistą drugiego człowieka
- prawidłowo funkcjonować w zespole, potrafić współdziałać w grupie i dobrze funkcjonować w swoim otoczeniu
- przestrzegać norm moralnych i prawnych
- umieć dbać o relacje międzyludzkie
- znać i stosować zasady dobrych obyczajów i kultury bycia
- znać i szanować tradycje rodziny, szkoły i narodu
- wykazywać chęć poznania ojczystego kraju i jego zwyczajów
- włączać się aktywnie w pomoc innym i działania na rzecz środowiska lokalnego
- być przygotowanym do funkcjonowania w społeczeństwie demokratycznym
- świadomie i odpowiedzialnie uczestniczyć w życiu publicznym
- posiadać wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych
- poczuwać się do odpowiedzialności za sytuacje, w których uczestniczy, umieć dokonywać wyborów i ponosić ich konsekwencje
- potrafić poruszać się na rynku pracy i komunikować się z pracodawcą
- wyrażać siebie w sposób akceptowany społecznie

w sferze duchowej:

- realizować cele poprzez rzetelną wiedzę, pracę i właściwe wybory moralne
- być dobrym obywatelem, świadomym swych praw i obowiązków, człowiekiem uczciwym i odpowiedzialnym
- posiadać godność i poczucie własnej wartości

- być tolerancyjnym i szanować i respektować prawa innych
- być świadomym zagrożeń cywilizacyjnych
- umieć korzystać z dóbr kultury
- odróżniać dobro od zła
- poszukiwać autorytetów wśród wartościowych jednostek
- być otwartym na świat i zmiany w nim zachodzące, a jednocześnie szanować tradycje
- znać historię i kulturę swojego miasta, regionu i ojczyzny
- być wrażliwym na piękno, szanującym dorobek ludzkości w dziedzinie kultury i sztuki
- mieć poczucie własnej wartości i honoru
- dbać o własny rozwój duchowy

Struktura oddziaływań wychowawczych

Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki do realizacji procesu wychowawczego w szkole;
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły;
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych i metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów;
- współpracuje z zespołem wychowawców, psychologiem, pedagogiem szkolnym, Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań;
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego;

- nadzoruje zgodność działalności szkoły ze Statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły;
- nadzoruje realizację szkolnego programu wychowawczo–profilaktycznego.

Rada Pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych;
- opracowuje projekt programu wychowawczo–profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z Radą Rodziców;
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży uzależnieniami, zachowaniami ryzykownymi, przemocą, demoralizacją i przestępczością;
- uczestniczy w realizacji szkolnego programu wychowawczo–profilaktycznego;
- uczestniczy w ewaluacji szkolnego programu wychowawczo–profilaktycznego.

Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych, uczestniczą w realizacji szkolnego programu wychowawczo–profilaktycznego;
- reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego, uzależnień oraz podejmowania zachowań ryzykownych przez uczniów;
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach kryzysowych oraz procedur COVID–19, wymagają od uczniów przestrzegania obowiązujących w szkole procedur;
- wspierają uczniów w nauce, nabywaniu nowych umiejętności, wspierają podczas zajęć edukacyjnych i praktycznych, motywują do stałej pracy nad rozwojem osobistym oraz emocjonalno–społecznym;
- kształtują akceptowane społecznie postawy, realizują wychowanie do wartości;
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu, frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach;

wspierają zainteresowania oraz rozwój osobisty uczniów.

Wychowawcy klas:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie;
- rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów;
- na podstawie dokonanego rozpoznawania oraz celów i zadań określonych w szkolnym programie wychowawczo–profilaktycznym, opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego, potrzeby uczniów oraz ich indywidualne potrzeby wynikające ze specjalnych potrzeb edukacyjnych;
- przygotowują plan pracy wychowawczej, sprawozdanie z jego realizacji oraz wnioski do dalszej pracy;
- zapoznają uczniów swoich klas oraz ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym;
- są przewodniczącymi zespołu do spraw pomocy psychologiczno–pedagogicznej, tworzą IPET, WOPFU;
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy (zgodnie z obowiązującymi w szkole przepisami);
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem, psychologiem oraz specjalistami pracującymi z uczniami;
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji;
- dbają o dobre relacje uczniów w zespole klasowym oraz społeczności szkolnej;
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom uczniów;
- współpracują z instytucjami (m.in. policja, sąd, OPS, WCPR);
- podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych.

Zespół do spraw pomocy psychologiczno–pedagogicznej:

- udziela pomocy psychologiczno–pedagogicznej zgodnie z obowiązującymi przepisami na podstawie stosownego rozporządzenia oraz obowiązujących w szkole procedur;
- analizuje bieżące problemy wychowawcze;

- przygotowuje analizy i sprawozdania, wprowadza działania naprawcze.

Pedagog i psycholog szkolny:

- koordynują udzielanie pomocy psychologiczno–pedagogicznej w szkole;
- udzielają pomocy psychologiczno–pedagogicznej;
- diagnozują środowisko wychowawcze;
- zapewniają uczniom pomoc psychologiczno–pedagogiczną w odpowiedniej formie i zakresie;
- współpracują z rodzicami uczniów;
- realizują formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów;
- współpracują z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno–wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym, w tym z poradnią psychologiczno–pedagogiczną.

Spodziewane efekty

Uczeń:

- pielęgnuje tradycje szkoły i angażuje się w życie szkoły;
- dba o frekwencję;
- wyciąga wnioski ze swoich niewłaściwych zachowań i pracuje nad poprawą;
- zna wagę nauki szkolnej i korzyści płynące z edukacji w szkole ponadpodstawowej i po jej ukończeniu;
- zna korzyści wpływające ze zdrowego stylu życia;
- potrafi być asertywny, dostrzega i stara się zrozumieć drugiego człowieka przy jednoczesnym poszanowaniu własnej godności;
- wykazuje właściwą postawę i zachowanie w różnych sytuacjach społecznych;
- zna swoje uzdolnienia i predyspozycje i rozwija je;

- rozpoznaje sytuacje zwiastujące zagrożenia wynikające z rozwijającej się wśród młodzieży agresji i przemocy;
- wie, jak zachować się w sytuacjach zagrożenia;
- potrafi udzielić pierwszej pomocy;
- odpowiedzialnie korzysta z mediów społecznych;
- zna procedury bezpieczeństwa w szkole i ich przestrzega;
- zna swoje prawa i obowiązki, czuje się członkiem zespołu klasowego;
- szanuje symbole narodowe;
- aktywnie uczestniczy w obchodach rocznicowych;
- dąży do poznawania „małej ojczyzny”;
- jest świadomym odbiorcą kultury;
- kultywuje wartości patriotyczne i społeczne;
- dąży do rozwoju intelektualnego, fizycznego, społecznego, duchowego oraz emocjonalnego.

Rodzice:

- są partnerami szkoły;
- aktywnie uczestniczą w życiu szkoły;
- mają wiedzę dotyczącą zagrożeń współczesnego świata;
- wiedzą, gdzie szukać pomocy w sytuacjach kryzysowych.

Grono pedagogiczne:

- wspiera rodziców w procesie wychowawczym;
- udziela wsparcia i pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- zna i rozpoznaje zagrożenia współczesnego świata;

- wie, gdzie szukać pomocy;
- dba o bezpieczeństwo uczniów;
- tworzy przyjazny klimat w szkole.

Cele wychowawczo–profilaktyczne

Cel główny:

Głównym celem realizacji szkolnego programu wychowawczo–profilaktycznego w roku szkolnym 2024/2025 jest:

- zwiększenie skuteczności działań wychowawczych i profilaktycznych na rzecz bezpieczeństwa i tworzenia w szkole środowiska sprzyjającego osiągnięciu ludzkiej dojrzałości przez kształtowanie u uczniów empatii i wrażliwości na potrzeby innych
- wspomaganie wychowawczej roli rodziców;
- ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci i krytycznej analizy informacji dostępnych w internecie

Sfera fizyczna

Cel ogólny: promowanie zdrowego stylu życia

Cele szczegółowe:

- promowanie i przestrzeganie zasad bezpieczeństwa związanych z bieżącymi zagrożeniami sanitarno–epidemiologicznymi
- promowanie szczepień ochronnych;
- kształtowanie nawyków prozdrowotnych;
- działania nauczycieli ukierunkowane na zachęcanie uczniów do rozwijania aktywności fizycznej

Sfera emocjonalna

Cel ogólny: rozwijanie i wzmacnianie umiejętności emocjonalnych

Cele szczegółowe:

- zapobieganie problemom i zachowaniom problemowym młodzieży;
- zapobieganie uzależnieniom oraz zachowaniom ryzykownym poprzez działania profilaktyczne;
- kształtowanie umiejętności uczniów w zakresie prawidłowego funkcjonowania w środowisku;
- zapobieganie trudnościom wychowawczym;
- wspieranie uczniów w sytuacjach kryzysowych (procedury sytuacji kryzysowych), pomoc uczniom podczas rozwiązywania kryzysów rozwojowych i życiowych;
- rozwijanie umiejętności właściwej komunikacji (dyskusja, rozmowa, właściwe komunikowanie potrzeb);
- wzmacnianie samooceny;
- rozwijanie umiejętności radzenia sobie z emocjami

Sfera intelektualna:

Cel ogólny: promowanie rozwoju intelektualnego

Cele szczegółowe:

- uświadamianie znaczenia edukacji w życiu;
- przygotowanie do uzyskania kwalifikacji zawodowych;
- rozwój umiejętności zawodowych w edukacji formalnej i nieformalnej;
- rozwijanie umiejętności wykorzystywania TIK, w tym umiejętności samodzielnego poszukiwania informacji i ich krytycznego analizowania

- umiejętność wypowiedzania się, samodzielnego myślenia i wysuwania wniosków;
- wzrost frekwencji uczniów podczas zajęć edukacyjnych;
- rozwijanie kompetencji czytelniczych.

Sfera społeczna

Cel ogólny: rozwijanie i wzmacnianie umiejętności społecznych

Cele szczegółowe:

- wychowanie do wartości poprzez kształtowanie postaw akceptowanych społecznie
- przestrzeganie norm i zasad obowiązujących w relacjach międzyludzkich;
- wzmacnianie poczucia tożsamości, godności, szacunku, akceptacji;
- kształtowanie samorządności;
- kształtowanie postaw woluntarystycznych;
- rozwijanie empatii i zrozumienia dla innych
- wspieranie zasad zachowania adekwatnego do sytuacji, zasad savoir vivre;
- kształtowanie aktywnej postawy wobec przyszłej pracy zawodowej na rynku pracy;
- kształtowanie form komunikacji w zależności od pełnionych ról społecznych;
- nagradzanie pozytywnych zachowań uczniów.

Sfera duchowa

Cel ogólny: rozwijanie uczniów empatii i wrażliwości na potrzeby innych

Cele szczegółowe:

- wychowanie do świadomego odbioru kultury i sztuki;
- wychowanie w duchu poszanowania godności ludzkiej i podstawowych wartości.
- Wychowanie w duchu edukacji obywatelskiej – kształtowanie postaw społecznych i patriotycznych

Diagnoza środowiska szkolnego

Diagnoza środowiska szkolnego przeprowadzona była w oparciu o rozmowy z uczniami, rodzicami, nauczycielami, obserwacje i analizę dokumentacji psychologa, pedagoga i wychowawców.

W obszarze bezpieczeństwa i ochrony zdrowia fizycznego obserwacje z ubiegłego roku szkolnego wskazują na potrzeby:

- kształtowanie nawyków dbałości o higienę
- kontynuacja, aktualizacja wiedzy związanej z zagrożeniami sanitarno–epidemiologicznymi .
- promowanie szczepień ochronnych;
- zachęcania, stwarzania możliwości aktywności fizycznej

W obszarze kreowania bezpiecznego, przyjaznego środowiska w szkole z przeprowadzanych rozmów, obserwacji, analizy dokumentacji wynika, że dla większości uczniów szkoła jest miejscem bezpiecznym. W sytuacji poczucia zagrożenia, wystąpienia agresji słownej lub fizycznej cyberprzemocy, konfliktów, nieporozumień uczniowie mają poczucie, że osoby dorosłe reagują zgodnie z obowiązującymi procedurami.

Stwierdzone potrzeby (wynikające również z obserwacji funkcjonowania uczniów):

- wzmacnianie, poszerzanie kompetencji emocjonalno–społecznych;
- kształtowanie umiejętności asertywnego, akceptowanego społecznie sposobów wyrażania swoich emocji, zdania;
- kształtowanie umiejętności stosowania odpowiednich strategii w sytuacjach konfliktów, nieporozumień;
- praca, wsparcie w nawiązywaniu i utrzymywaniu pozytywnych relacji;
- szybkie reagowanie i pomoc w rozwiązywaniu konfliktów

- szczególne wsparcie w procesie adaptacji uczniów klas pierwszych przez specjalistów i wszystkich pracowników szkoły
- uważna opieka nad uczniami w czasie przerw śródlekcyjnych
- izolowanie uczniów w sytuacji agresywnego zachowania
- zgłaszanie do Straży Miejskiej i Policji zapotrzebowania na kontrolowanie okolicy szkoły zwłaszcza w czasie, gdy uczniowie rozpoczynają/kończą zajęcia

W obszarze przestrzegania obowiązujących zasad, norm, regulaminu szkoły obserwowane problemy to problem używania telefonów komórkowych w czasie zajęć przez niektórych uczniów, przynoszenie i spożywanie napojów energetyzujących, brak szacunku, kultury odnoszenia się do dorosłych i rówieśników.

Potrzeby:

- zwiększenie jednolitości i konsekwencji w stosowaniu oddziaływań wychowawczych, przyjętych procedur, metod postępowania z uczniem przejawiającym zachowania trudne;
- przypominanie i respektowanie norm i zasad;
- bardziej skuteczne rozwiązywanie problemów wynikających z nieprzestrzegania norm społecznych;
- konsekwentne, stanowcze reagowanie;
- dla nauczycieli – możliwość cyklicznych spotkań z psycholożkami dot. reagowania w sytuacji zachowań trudnych uczniów oraz radzenia sobie ze stresem, obciążeniami wynikającymi z tych sytuacji

W ryzyka związanego z różnego rodzaju uzależnieniami z prowadzonych rozmów, wywiadów, obserwacji wynika:

- ryzyko spożywania, uzależnienia od środków psychoaktywnych: 2

(1 uczeń zakończył naukę);

- liczba uczniów spożywających alkohol, zagrożonych uzależnieniem: 17
(4 uczniów zakończyło naukę);
- liczba uczniów uzależnionych od nikotynizmu lub palących okazjonalnie 20
(4 uczniów ukończyło naukę);
- liczba uczniów uzależnionych lub zagrożonych uzależnieniem od Internetu: 40 (7 uczniów ukończyło naukę);
- liczba uczniów często spożywających napoje energetyczne: 28
(8 uczniów zakończyło naukę);
- liczba uczniów mających kontakt z pornografią: 10
(1 uczeń zakończył naukę).

Stwierdzone potrzeby:

- konsekwentne egzekwowanie zakazu palenia na terenie szkoły;
- konsekwentne egzekwowanie zakazu przynoszenia i spożywania napojów energetyzujących na terenie szkoły;
- zdecydowane, zgodnie z procedurami reagowanie w sytuacji podejrzenia u ucznia stanu bycia pod wpływem środków aktywnych lub posiadania ich w szkole
- przekaz wiedzy o szkodliwości wszystkich substancji psychoaktywnych i niewłaściwych treści w internecie
- kształtowanie umiejętności asertywnego odmawiania w sytuacji presji, propozycji spożywania środków szkodliwych oraz innych zachowań ryzykownych;
- rozwijanie umiejętności pozytywnego, zdrowego spędzania wolnego czasu;
- utrzymanie bogatej oferty z zakresu edukacji kulturalnej, sportowej, imprez szkolnych
- wsparcie rodziców w procesie wychowawczym, przekaz informacji na temat uzależnień oraz ośrodków pomocowych

W obszarze bezpieczeństwa i budowania przyjaznego środowiska w SSPdP nr 3 – w związku z dużą liczbą uczniów z autyzmem problemem są: zachowania kontekstowo nieodpowiednie, które mają swoje podłoże zarówno w specyfice zaburzenia, jak i w czynnikach zewnętrznych takich jak: emocje uczniów związane ze zmianą szkoły, zaburzenie dotychczasowego schematu, trudne i przykre lub traumatyczne wydarzenia w życiu i najbliższym otoczeniu uczniów, w tym wydarzenia i zmiany związane z konfliktem na Ukrainie i zmianami w obszarze społeczno – kulturowym z tym związanymi

Stwierdzone potrzeby:

- obserwacja zachowań kontekstowo nieodpowiednich w celu określenia funkcji zachowania;
- przygotowanie i wdrażanie strategii proaktywnych pozwalających na obniżenie napięcia uczniów i obniżających ryzyko wystąpienia zachowań kontekstowo nieodpowiednich;
- przygotowanie i wdrażanie strategii reaktywnych w wypadku wystąpienia zachowań trudnych;
- zgodnie z możliwościami poszczególnych uczniów nauka konstruktywnych sposobów radzenia sobie z trudnymi emocjami ze szczególnym uwzględnieniem zachowań zastępczych obniżających napięcie i stres;
- podejmowanie prób włączenia rodziców w pracę nad zachowaniem w środowisku domowym poprzez przygotowanie możliwych do wdrożenia w domu strategii postępowania tożsamyh z oddziaływaniami stosowanymi w szkole;
- objęcie wsparciem uczniów, którzy byli świadkami zachowań trudnych, szczególnie jeżeli sygnalizują lęk lub frustrację związane z dynamiką tych zachowań w swoim otoczeniu.
- Obserwacja czy wśród uczniów kształtują się postawy o charakterze rasistowskim i korygowanie ich zgodnie z możliwościami uczniów.

Praca nad budowaniem relacji. Uczniowie chętnie nawiązują relacje między sobą. Szkołę określają jako miejsce, gdzie mogą spotkać się z rówieśnikami i jest to dla większości z nich bardzo ważne

Potrzeby:

- obserwacja dynamiki relacji między uczniami ze szczególnym uwzględnieniem osób alienowanych lub alienujących się z grupy rówieśniczej oraz przyczyn takich zachowań. Jednocześnie zachęcanie i podejmowanie prób włączenia uczniów w grupę rówieśniczą z uwzględnieniem indywidualnych możliwości i specyfiki zaburzenia;
- egzekwowanie od uczniów przestrzegania granic w kontakcie z nauczycielem;
- trening umiejętności budowania relacji z poszanowaniem granic własnych oraz interlokutora;
- zwrócenie uwagi na poprawność relacji między uczniami szkoły branżowej i przysposabiającej;
- zwrócenie uwagi na poprawność relacji między uczniami i uczennicami tak by nie zakłócała ona ich funkcjonowania i była zgodna z zasadami panującymi w szkole.

Praca nad kompetencjami komunikacyjnymi

Liczba uczniów porozumiewających się z pomocą metod komunikacji alternatywnej i wspomagającej: 8

Liczba uczniów bez systemu komunikacji: 5.

Potrzeby:

- stwarzanie sytuacji pozwalającej na wykorzystanie mowy jako funkcjonalnego narzędzia komunikacji, zarówno poprzez rozmowę jak i przekazywanie umiejętności w jaki sposób wyrażać swoje potrzeby;
- praca z wykorzystaniem metod AAC dla osób posługujących się komunikacją alternatywną i wspomagającą;
- próby wdrażania AAC u osób bez systemu komunikacji;
- zwracanie uwagi na kulturę języka uczniów w tym przestrzeganie i egzekwowanie zasad dotyczących przekleństw.

Praca nad kompetencjami emocjonalnymi. Nauczyciele zwracają uwagę na zachowania o charakterze opozycyjnym, nieadekwatną samoocenę, labilność emocjonalną. Zachowania takie u poszczególnych uczniów zwykle są wypadkową specyfiki zaburzenia lub niepełnosprawności, ich sytuacji życiowej, w tym zdarzeniami losowymi, oraz poziomem rozwoju emocjonalnego.

Potrzeby:

- poszerzanie świadomości uczniów dotyczącej przeżywanych emocji, właściwych sposobów wyrażania ich oraz akceptowalnych społecznie, funkcjonalnych i konstruktywnych metod obniżania napięcia;
- poszerzanie świadomości uczniów na temat sieci wsparcia na terenie szkoły (kto może mi pomóc gdy jest mi trudno) w celu podnoszenia poziomu poczucia bezpieczeństwa;
- budowanie realnego i pozytywnego obrazu siebie uczniów w oparciu o ich mocne strony;
- jasne i zdecydowane reakcje na konfabulacje, które zdarzają się uczniom;
- podnoszenie motywacji uczniów, stosowanie zasad pozytywnej uwagi, wzmocnień społecznych, w razie potrzeby wdrażanie systemów motywacyjnych.

We wszystkich wyżej wymienionych obszarach szczególną uwagę i troską zostaną objęci uczniowie obcokrajowcy

Treści i harmonogram działań

Lp.	SFERA	DZIAŁANIE	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	TERMIN REALIZACJI
1.	FIZYCZNA	Zapoznanie uczniów i rodziców z regulaminem, procedurami i zasadami obowiązującymi na terenie ZSS nr 89	opiekunowie samorządu szkolnego, wychowawcy klas,	Wrzesień 2024 r.

	Zebranie wspólne dla wszystkich rodziców dot. m.in. bezpieczeństwa w szkole, podstawowych zasad regulaminu u programu wychow.-profilakt.	psycholog, pedagog Dyrektorki, psycholożki, pedagogożki	10.09.2024 r.
	Promowanie i przestrzeganie procedur obowiązujących w szkole	wszyscy nauczyciele.	Cały rok szkolny.
	Realizacja programów i projektów mających na celu promocję zdrowego stylu życia	zespół nauczycieli wychow. fizycznego	Cały rok szkolny.
	Przekaz informacji o zagrożeniach sanitarno-epidemiologicznych w miarę potrzeb	wychowawcy	Cały rok szkolny
	Program „Zdrowy uczeń”	pielęgniarka szkolna	Cały rok szkolny
	Organizowanie oraz uczestnictwo w zawodach i turniejach sportowych szkolnych i poza szkolnych	naucz. wych. fizycznego opiekunowie samorządu uczniowskiego	Cały rok szkolny
	Szkolny Klub Olimpijski, Klub Kibica	naucz. wych. fizyczn.	Cały rok szkolny
	Edukacja z zakresu zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej – w zależności od potrzeb: grupowo i indywidualnie	nauczyciele wychowania fizycznego, pielęgniarka	Cały rok szkolny

			szkolna, wychowawcy, pedagodzy, psychologzy	
		Edukacja w zakresie udzielania pierwszej pomocy	naucz. wychow. fizycz.	Terminy do ustalenia
		Realizacja dodatkowych zajęć sportowych	nauczyciele wychowania fizycznego	Cały rok szkolny
		Promocja zdrowego żywienia: „Dieta dla zdrowia tarczycy”	E. Sobolewska i zespół naucz. Przedmiotów zawodowych	Termin do ustalenia
		Warsztaty z higieny osobistej i estetyki wyglądu w SSPdP nr 3	K. Cichocka–Balińska	Cały rok szkolny
2.	EMOCJONALNA	Zajęcia integracyjne dla uczniów klas pierwszych	wychowawcy klas, psycholog psychologzy, pedagodzy, wychowawcy	Wrzesień 2024 r
		Monitoring adaptacji uczniów klas pierwszych, wsparcie w sytuacji obserwowanych trudności		
		Zajęcia kształcące kompetencje emocjonalno–społeczne / w tym TUS / we wszystkich klasach zespołu szkół	psychologzy, pedagodzy M. Strankowski M. Mecha, A.Schirok	Cały rok szkolny

		<p>Program „Młode głowy” –profilaktyka zdrowia psychicznego młodzieży –klasy BS Ist S nr 53</p> <p>Tydzień walki z depresją – zajęcia „Nastoletnia depresja”</p>	<p>J. Wojciechowska W. Salej, U. Czuper, K. Gołębiewska</p> <p>M. Mrozowska</p> <p>M. Mrozowska</p>	<p>Cały rok szkolny</p> <p>Luty 2025 r.</p>
		<p>Diagnoza potrzeb rozwojowych uczniów, zapoznanie z dokumentacją psychologiczno–pedagogiczną i zdrowotną , zbieranie informacji od rodziców, uczniów, obserwacja</p> <p>Zajęcia, tematy, rozmowy z zakresu profilaktyki uzależnień w zależności od potrzeb</p> <p>Międzyklasowy konkurs profilaktyczny w SB</p>	<p>psycholodzy, pedagodzy wychowawcy klas,</p> <p>psycholodzy, pedagodzy, wychowawcy klas</p> <p>Naucz. Wych. Fizycz.</p> <p>R. Korzeniowska, J. Żmijewska M. Strankowski</p>	<p>Wrzesień 2025 r.</p> <p>Cały rok szkolny</p> <p>Marzec 2025 r.</p>

	<p>„Ja w sieci – ja bezpieczny” – kampania informacyjna na temat bezpieczeństwa danych osobowych i wizerunku w sieci.</p> <p>Projekt „Budowanie pozytywnego wizerunku i praca nad wzrostem samooceny z użyciem technik teatralnych”</p> <p>Kontynuacja innowacji pedagogicznej „Rozwijanie umiejętności ekspresji emocjonalnej, rozładowania napięcia oraz wyrażania siebie za pomocą sztuki teatralnej”</p>	<p>A. Antosik</p> <p>K. Dziewulska</p>	<p>Luty 2025 r.</p> <p>W ciągu roku szkolnego</p>
	<p>Współpraca z instytucjami i podmiotami wspierającymi szkołę w zakresie prawidłowego funkcjonowania uczniów m.in. policja, straż miejska, SANEPID, Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna, Poradnie Zdrowia Psychicznego</p>	<p>nauczyciele wychowawcy, psychologdy, pedagogdy, doradcy zawodowi</p>	<p>Cały rok szkolny</p>
	<p>Rozpoznawanie i monitorowanie sytuacji uczniów związanych z kryzysami rozwojowymi i życiowymi, pomoc w ich rozwiązywaniu</p>	<p>psychologdy, pedagogdy, doradcy zawodowi, wychowawcy</p>	<p>Cały rok szkolny</p>

		Objęcie wszystkich uczniów pomocą psychologiczno–pedagogiczną/zwłaszcza/uczniów z problemami adaptacyjnymi, emocji i zachowania, chorobami psychicznymi, zachowaniami kontekstowo nieodpowiednimi	psycholodzy, pedagodzy	Cały rok szkolny
		Wsparcie rodziców uczniów z problemami wychowawczymi i innymi; godziny do dyspozycji rodziców Prelekcja/prezentacja dla rodziców dot. uzależnień oraz kształcenia kompetencji wychowawczych	psycholodzy pedagodzy, wychowawcy zespół psychol.–pedagogicz.	Cały rok szkolny Termin do ustalenia
		Wzmacnianie poczucia wartości uczniów przez zachęcanie do rozwoju talentów, pasji, zainteresowań: Szkolne koło teatralne Zespół muzyczny „Trzecie piętro”	nauczyciele, wychowawcy, psycholodzy, pedagodzy K. Dziejulska D. Gonta	Cały rok szkolny Cały rok szkolny
		Skrzynka na niepokojące sygnały dla uczniów i rodziców	R. Korzeniowska	Cały rok szkolny

		Wsparcie nauczycieli w radzeniu sobie z zachowaniami trudnymi uczniów	R. Korzeniowska , M. Mrozowska, M. Wicher, A. Pogorzelska	Cały rok szkolny
		Cykliczne spotkania dot. trudności w pracy z uczniami ze spectrum autyzmu, zaburzeniami zachowania i emocji, zaburzeniami psychicznymi	R.Korzeniowska M. Mrozowska	Terminy do ustalenia
3.	INTELEKTUALNA	Edukacja kulturalna: zapewnienie uczniom możliwości korzystania z wyjść do muzeów, teatrów, kin i innych form kultury, rekreacji, rozrywki, w tym m.in. projekty: „Jesień w teatrze”, „Klasa w Warszawie. Warszawa z klasą”, „Kultura za złotówkę”	Koordinatorzy: M. Lutoborska–Kresa, D. Sołowiej Wychowawcy klas	Cały rok szkolny
		Pomoc uczniom klas trzecich w przygotowaniu do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie	nauczyciele przedmiotów zawodowych, nauczyciele informatyki i nauczyciele zajęć rewalidacyjnych	Cały rok szkolny
		Europejski Dzień języków obcych Udział uczniów w olimpiadzie j. angielskiego	A. Kuryś K.Dziewulska	Terminy do ustalenia
		Doradztwo zawodowe	T. Gronek,	Cały rok szkolny

		Kontynuacja innowacyjnego projektu „Weź smartfon” – nauka funkcjonalnego korzystania ze smartfona	K. Sawicka A. Antosik	Cały rok szkolny
		Monitorowanie frekwencji i postępów, trudności edukacyjnych uczniów, podejmowanie działań naprawczych np. rozmowy wychowawcze, konsultacje z rodzicami	nauczyciele wychowawcy, psycholodzy, pedagodzy	Cały rok szkolny
		Rozwój, promocja czytelnictwa: Narodowe czytanie „Kordian” Projekt „Moja książka miesiąca”	D. Rusnarczyk M. Lutoborska–Kresa	Wrzesień 2022 r. Cały rok szkolny
		Pomoc uczniom z Ukrainy w pokonywaniu trudności edukacyjnych i komunikacyjnych	wychowawcy, nauczyciele	Cały rok szkolny
		Upowszechnianie wśród uczniów i rodziców zasad i reguł dotyczących właściwych postaw w oparciu o statut szkoły, procedury szkolne, normy współżycia społecznego, kierunki polityki oświatowej	wszyscy nauczyciele	Cały rok szkolny
4.	SPOŁECZNA	Rozwijanie postaw społecznego zaangażowania na rzecz szkoły przez działalność samorządów uczniowskich / organizacja dyskotek, innych imprez szkolnych – harmonogram w planach pracy samorządów	opiekunowie samorządów, wychowawcy	Cały rok szkolny

	Budowanie pozytywnych relacji wśród społeczności szkolnej, pomoc uczniom w rozwiązywaniu konfliktów	nauczyciele wychowawcy, psycholodzy, pedagodzy	Cały rok szkolny
	Współpraca ze środowiskiem lokalnym: „Przygoda warszawska” – innowacja pedagogiczna , autorski program dla uczniów SSPdP	Antosik	Cały rok szkolny
	Współpraca z organizacjami działającymi na rzecz aktywizacji osób z niepełnosprawnością intelektualną (Specjalistyczne Agencje Pośrednictwa Pracy, urzędy pracy, punkty konsultacyjne, WTZ–ty, organizacja wizyt uczniów w tych placówkach	T.Gronek, K.Sawicka	Cały rok szkolny
	Współpraca z pracodawcami w zakresie organizacji praktyk i monitorowania potencjalnej możliwości zatrudnienia absolwentów		
	Działalność Stowarzyszenia na rzecz pozyskiwania środków na cele wychowawczo–profilaktyczne szkoły	K. Dziewulska,	
	Dni Otwarte Szkoły	M. Mecha , .B. Sikorska , M. Turowska	II semestr

	Zaangażowanie rodziców w budowanie przyjaznej i bezpiecznej szkoły, udział w wydarzeniach, aktywna działalność Rady Rodziców	R. Korzeniowska L. Gawrychowska–Pilarczyk	Cały rok szkolny
	Działalność Klubu Absolwenta	R. Korzeniowska, M. Rosa, A. Schirok	Cały rok szkolny
	Działania na rzecz promowania postaw ekologicznych Oszczędzanie w ekologii Dzień Ziemi	m.in. opiekunowie Samorządu Szkolnego J. Wojciechowska, E. Sumera, U. Czuper Opiekunowie samorządu uczniów	Cały rok szkolny Cały rok szkolny Kwiecień 2025 r.
	Działalność drużyny harcerskiej (w tym zbiórka nakrętek na wsparcie osób niepełnosprawnych)	J. Jakubowska M. Rosa, J. Jakubowska, D. Gonta, D. Sołowiej, E.	Cały rok szkolny

			Modzelewska, P. Zabielski, M. Mecha	
		Wychowanie do wartości poprzez kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych Przeprowadzenie godzin wychowawczych dot. kształtowania, rozwijania empatii i wrażliwości na potrzeby innych	Wychowawcy wszyscy nauczyciele wychowawcy	Cały rok szkolny
5.	DUCHOWA	Promowanie pozytywnych zachowań uczniów, wysokiej frekwencji, dobrych wyników w nauce, stosowania się do obowiązujących w szkole norm i zasad, czynienia dobra Nagradzanie tych uczniów w formie publicznej pochwały na apelach podsumowujących	opiekunowie samorządu uczniowskiego	Cały rok szkolny
		Obchody rocznic wydarzeń historycznych i świąt państwowych według szkolnego harmonogramu imprez i uroczystości (harmonogram w załączniku)	Koordinator: M. Lutoborska-Kresa	Cały rok szkolny
		Podejmowanie działań mających na celu edukację uczniów w obszarze dziedzictwa narodowego. Objęcie stałą opieką grobu patronki szkoły A. Gotinowej / harcerze /	nauczyciele j. polskiego, historii, wychowawcy	Cały rok szkolny Cały rok szkolny

			P. Zabielski	
		Współorganizowanie i udział uczniów w imprezach i uroczystościach szkolnych m.in. Dnia Edukacji Narodowej, Święta Odzyskania Niepodległości, pasowania uczniów klas pierwszych, spotkań świątecznych 80. rocznica zakończenia II wojny światowej	wszyscy nauczyciele Wrotek	Cały rok szkolny Maj 2025 r.
		Promowanie idei wolontariatu – szkolne koło wolontariatu	B. Proczka, B. Bogusz,	Cały rok szkolny

Opracował zespół:

Romualda Korzeniowska

Magdalena Wicher

Małgorzata Mrozowska

Anna Pogorzelska

Julita Żmijewska

Marcin Strankowski